
HUMÁNNÍ GEOGRAFIE – 4. CVIČENÍ

17.10. 2022 – 18.10. 2022

Cvičení vede: Mgr. David Gorný (460 634) – gorny.david@mail.muni.cz

ZADÁNÍ 4. CVIČENÍ

- Vyberte si libovolnou nadnárodní společnost a pomocí internetu zjistěte její prostorovou strukturu.
- Všímejte si rozložení jednotlivých poboček, pokud budete mít k dispozici informace, zachyťte rozmístění ústředí firmy (ředitelství), jednotlivých regionálních či výrobních poboček.
- Pokuste se zjištěnou prostorovou strukturu nadnárodní společnosti geograficky interpretovat (jádrové x periferní regiony, rozvinuté x rozvojové země atd.).

DEADLINE: **23.10.2022** (pondělní skupiny) **24.10.2022** (úterní skupina) do **23:59**

OBSAH PROTOKOLU

- **Charakteristika** vybrané nadnárodní společnosti.
- **Mapa** rozmístění poboček (jakékoliv provedení – nemusí být v ArcGISu).
- Komentář a **interpretace** zjištěných údajů.

např. příčiny takové lokalizace

proč jsou pobočky právě v těchto zemích

proč je v nějaké zemi umístěna výroba, v jiné zemi vývojové centrum / sídlo společnosti

....

....

#přemýšlím_jak_geograf

OBSAH PROTOKOLU

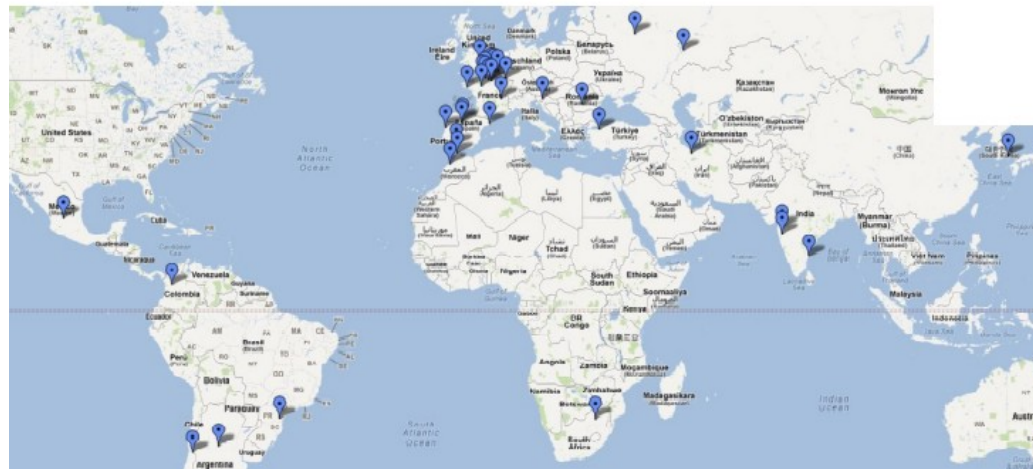
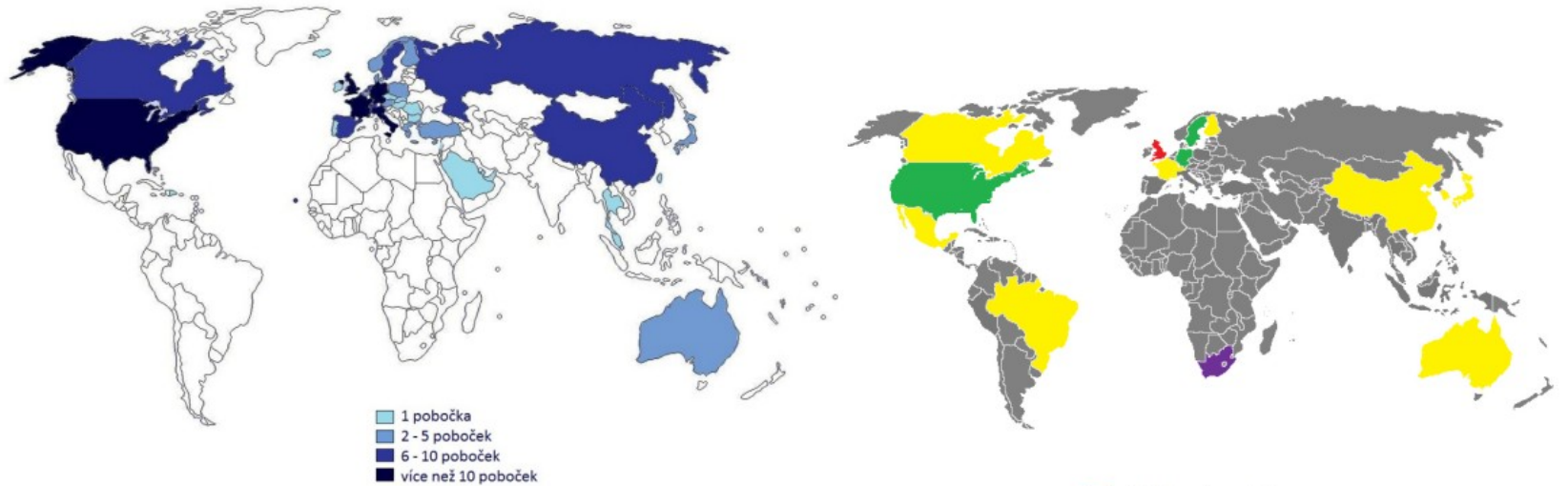
- Nestačí pouze popis. **V protokolu bude hodnoceno to, co je za tím rozmístěním!**
- Důležité je řádně ocitovat VŠECHNY zdroje.
 - 1) „Zdroje“ na konci protokolu.
 - 2) Zdroje ve formě zkrácené citace pod obrázkem (mapou).
 - 3) Citace v textu použijete-li informace o nadnárodní společnosti.

#nekrademe_citujeme

„Společnost Husqvarna sídlící ve Švédsku vyrábí nářadí pro údržbu zahrad a další venkovní vegetace (HUSQVARNA.COM, 2022). Je inovátorem a světovou autoritou především ve výrobě strojů, které mají tradici už mnoho let (BUSINESSINFO.CZ, 2022).“

- **Nedávat do protokolu nic navíc, co není v zadání (tabulky, obrázky výrobků, fotku ředitele, ...).**

PODOBA MAPY V PROTOKOLU

PŘÍKLADY VÝZNAMNÝCH SPOLEČNOSTÍ

- Automobilky (BMW Group, Hyundai, Toyota...)
- Oděvní průmysl (H&M, Adidas, C&A...)
- Potravinový průmysl (Pepsi, Burger King, Starbucks...)
- Elektronika (Apple, Samsung, ...)

...

...

...

D. MASSEY (TEORIE ÚZEMNÍ DĚLBY PRÁCE): TYPY FIREM

- **Lokálně koncentrovaná prostorová struktura** -> společnost působí v jednom regionu

- **Klonová prostorová struktura**

Společnost -> pobočky v několika regionech – zastoupení celého procesu výroby.

Pobočky nejsou vzájemně příliš propojeny + silněji navázány na ostatní firmy v regionu.

- **Procesně rozčleněná prostorová struktura**

Společnost -> specializované pobočky v několika regionech – v každé se dělá něco jiného.

(dle možností daného regionu)

Vysoká propojenost mezi pobočkami + na ostatní firmy v regionu nejsou navázány.

-> **KATEDRÁLY V POUŠTI**

R.VERNON - TEORIE VÝROBNÍCH CYKLŮ

- Jednotlivé regiony mají predispozice pro vyrábění určitého produktu v závislosti na jeho životním cyklu.
- **1. fáze – nový výrobek – v nejvyspělejších regionech**
(technologie, know-how, role vědy výzkumu, marketingu)
- 2. fáze – zralý výrobek
- **3. fáze – standardizovaný výrobek – méně vyspělé regiony s levnou pracovní silou**
(rutinní činnost, nenáročnost na pracovní sílu)

- Posun z nejvyspělejších zemí na „periferii“.

GIDDENS – ROZDĚLENÍ NADNÁRODNÍCH KONCERNŮ

- **ETNOCENTRICKÉ**

Strategie firmy je určována z ústředí (sídla jejího vzniku).

- **POLYCENTRICKÉ**

Pobočky jsou relativně nezávislé a mohou praktikovat relativně autonomní politiku.

- **GEOCENTRICKÉ**

Mezinárodní manažerská struktura, manažeři se dle potřeby pohybují z jednoho státu do druhého.

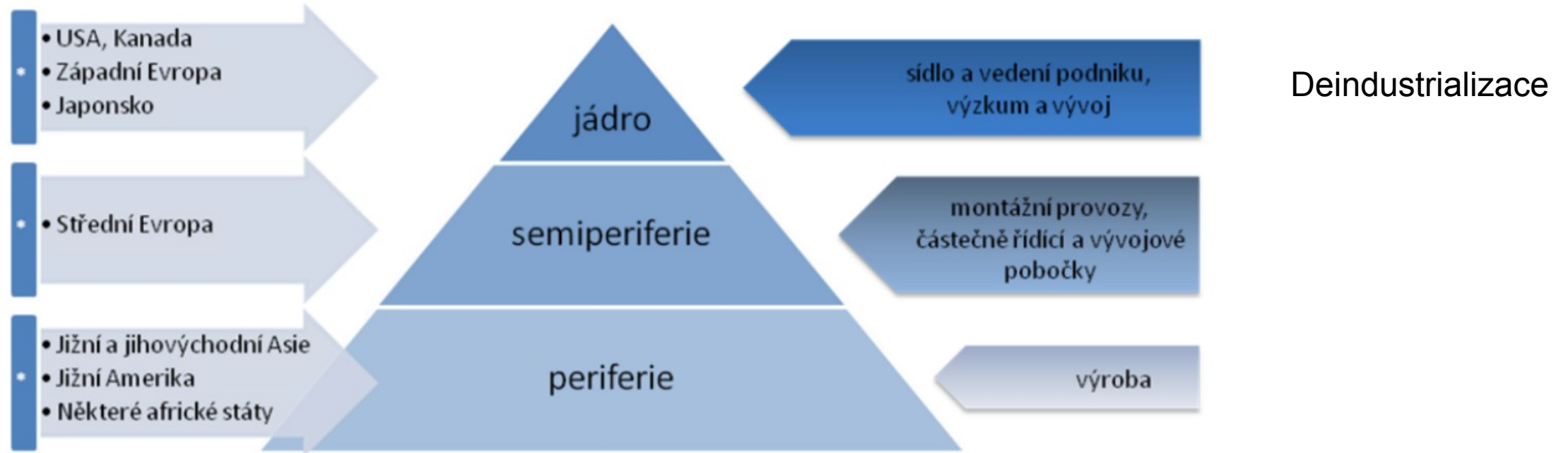
GLOBALNÍ PRODUKČNÍ SÍŤ

- V rámci ekonomiky existují sítě / vztahy mezi různými firmami: **DODAVATEL – ODBĚRATEL**.
- Řetězce
 - dodavatel 1.řádu
 - dodavatel 2. řádu
 - dodavatel 3. řádu
- Také je pak zajímavé zkoumat tyto vztahy – jaká je v nich mocenská asymetrie, apod.

RELAČNÍ PROSTOR (viz cvičení 1)

NOVÁ MEZINÁRODNÍ DĚLBA PRÁCE

Konečný In Krejčí a kol. (2010)

EKONOMICKÁ GLOBALIZACE

= změny v **organizaci a řízení výroby a služeb** na světové úrovni.

- Podporuje specializaci, posiluje mezinárodní vztahy,
- Posiluje růst průmyslu v rozvíjejících se zemích.
- **Pozitivní a negativní efekty na různé regiony.**

rozvojové impulsy, růst ekonomiky, snížení nezaměstnanosti ?

odliv zisku z rozvojových do vyspělých zemí ?

prohlubování nerovností ?

...

„NÁSTRAHY“ SOUČASNÉ DĚLBY PRÁCE?

- Pandemie?
- Geopolitika?